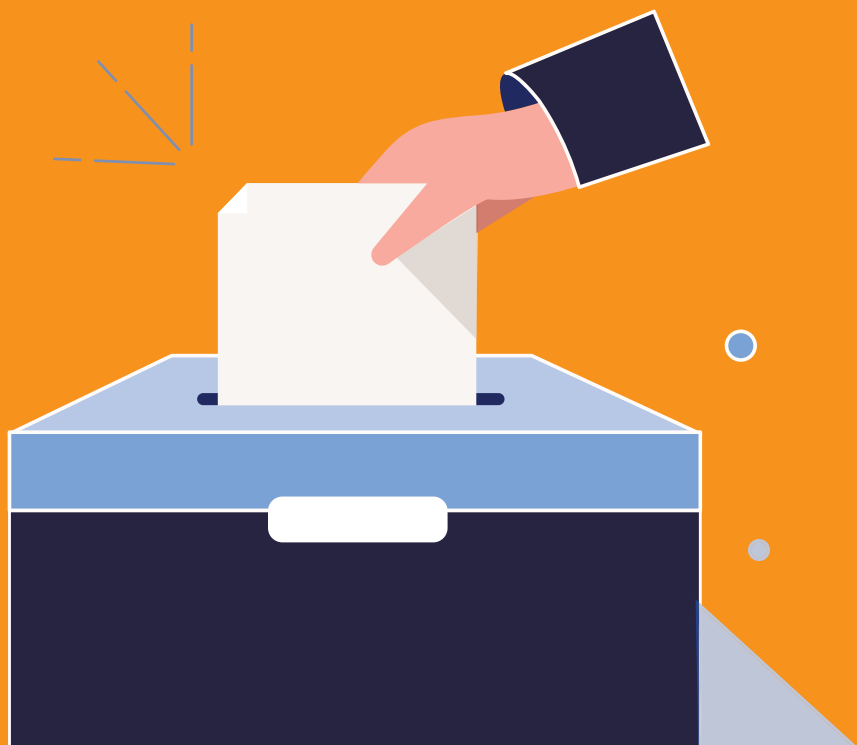

PRÍRUČKA PRE PRVOVOLIČOV

REPUBLIKOVÁ VOLEBNÁ KOMISIA, 2023

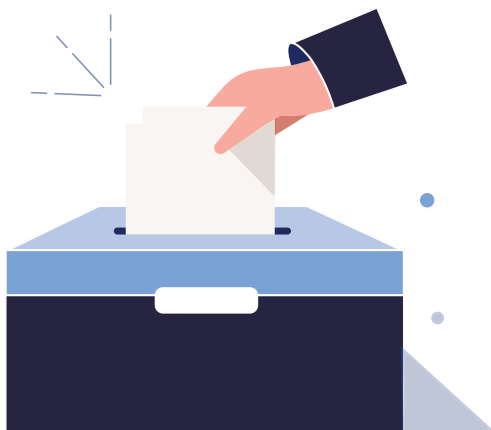

PRVÝKRÁT VOLÍŠ?

V deň, keď dovŕiš 18 rokov, sa stávaš plnohodnotným členom spoločnosti. Vtedy získaš volebné právo a môžeš rozhodovať o tom, kto sa stane národný poslanec, ktorý bude zastupovať tvoje práva a záujmy v Národnom zhromaždení, kto sa stane poslanec v Zhromaždení Autonómnej pokrajiny Vojvodiny a kto výborník v tvojom meste/okrese.

Rozmýšľal si nad tým, ako bude tvoja krajina vyzeráť o 10 či 15 rokov? Budeš žiť v krajine, ktorá rešpektuje ľudské práva, stará sa o životné prostredie a bojuje proti chudobe? V krajine, kde sú muži a ženy rovnoprávni? V krajine, ktorá ti umožní slobodne cestovať a spoznávať svet? Ustarosťuje ťa, ako získaš prácu, ktorú by si chcel? Čo sa deje so zmenou klímy a globálnym otepľovaním? Zdravotníctvom, vzdelávaním?

Všetky tieto problémy ovplyvňujú aj teba a tých, ktorých poznáš a nejakým spôsobom súvisia s politikou. Preto by ťa to malo zaujímať!

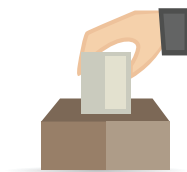

Politika je súčasťou tvojho každodenného života a životov ľudí, na ktorých ti záleží. Dobrou správou je, že môžeš vplývať, aby sa veci zlepšili. Tvoj pohľad na svet je jedinečný a rovnako dôležitý ako pohľad kohokoľvek iného. Svet, v ktorom žijeme, sa rýchlo mení a ty nemáš čas byť nemým pozorovateľom. Získaním volebného práva, získaš aj moc konať a meniť ho. Zapoj sa a tvaruj svoju budúcnosť.

Hlasuj, pretože je to tvoje právo. Vyber si, ako chceš žiť.

V nedeľu **17. decembra** budeš mať prvýkrát možnosť hlasovať tak, ako ty chceš. Otvorených bude viac ako 8.000 volebných miestností a na hlasovanie potrebuješ len pár minút.

KOHO VOLIŠ 17. DECEMBRA?

Hlasovaním vo voľbách a zakrúžkovaním poradového čísla pred názvom volebnej listiny na hlasovacom lístku sa zúčastňuješ voľieb **250 národných poslancov Národného zhromaždenia**, ktorí budú v tvojom mene a v mene všetkých občanov Srbskej republiky, prijímať zákony a iné akty, voliť vládu a iných funkcionárov a vykonávať kontrolu nad prácou vlády a iných štátnych orgánov.

Voliči, žijúci na území Autonómnej pokrajiny Vojvodiny, budú voliť **120 poslancov Zhromaždenia Autonómnej pokrajiny Vojvodiny**, ktorí budú prijímať rozhodnutia a iné akty súvisiace s organizáciou vecí verejných na realizáciu všeobecných záujmov pokrajiny.

Voliči v 66 okresoch/mestách budú voliť aj okresných/mestských výborníkov, ktorí budú schvaľovať predpisy ohľadom organizácie vecí verejných, na realizáciu všeobecných záujmov miestnej samosprávy.

Kandidátov na národných poslancov, poslancov a výborníkov navrhujú politické strany, koalície politických strán a skupiny občanov.

MÁŠ PRÁVO VOLIŤ?

Právo voliť v parlamentných voľbách majú všetci plnoletí štátni občania a občianky Srbskej republiky, ktorí žijú v krajine a v zahraničí, nad ktorými neboli rozšírené rodičovské práva, respektíve ktorí neboli úplne pozbavení spôsobilosti na právne úkony.

Aby si mohol voliť, musíš byť zapísaný v zozname voličov a mať platný občiansky preukaz alebo cestovný pas.

SI ZAPÍSANÝ/Á V ZOZNAM VOLIČOV?

Môžeš to skontrolovať:

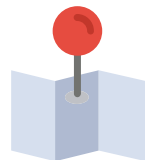
- návštevou tvojej okresnej/mestskej správy;
- zaslaním dotazu na webovú prezentáciu [Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave](#);
- zaslaním dotazu na [Portal eUprava](#), ak si registrovaným používateľom Portálu eUprava a máš mobilnú aplikáciu ConsentID alebo kvalifikovaný elektronický certifikát.

V prípade, že nie si zapísaný/á v zozname voličov alebo v ňom boli tvoje údaje nesprávne zapísané, môžeš podať žiadosť o zápis/zmenu údajov v zozname voličov na okresnej/mestskej správe v mieste podľa adresy z občianskeho preukazu alebo prostredníctvom [Portala eUprava](#) **najneskôr do 1. decembra**.

Ak si voličom – príslušníkom národnostnej menšiny, máš právo na svoju okresnú/mestskú správu alebo na [Portal eUprava](#) podať žiadosť o zapísanie tvojho mena a priezviska do zoznamu voličov, okrem srbského jazyka a cyrilským písmom, aj v jazyku a písme tvojej národnostnej menšiny.

V období **od 2. do 13. decembra 2023**, žiadosť o zápis/zmenu údajov v zozname voličov podávaš priamo na Ministerstvo štátnej správy a miestnej samosprávy, alebo prostredníctvom svojej okresnej/mestskej správy, alebo prostredníctvom Portálu e Uprava.

KDE VOLÍŠ?

Vo voľbách volíš vo volebnej miestnosti, kde si zapísaný vo výpise zo zoznamu voličov podľa miesta bydliska (adresa z občianskeho preukazu).

DÔLEŽITÉ: Ak sa z dôvodu svojho školenia zdržiavaš (prechodný pobyt) na inom mieste, ako bývaš a chceš tam voliť, je potrebné na okresnej/mestskej správe v tom mieste, podať žiadosť o zapísanie údajov do zoznamu voličov, že v nadchádzajúcich voľbách budeš voliť podľa miesta svojho prechodného pobytu (zvolené volebné miesto), najneskôr do **25. novembra 2023**.

Ak sa miestne voľby konajú súčasne s parlamentnými voľbami a ty sa rozhodneš zvoliť si miesto, kde budeš voliť podľa miesta prechodného pobytu, nebudeš môcť voliť v miestnych voľbách, pretože je to možné len v mieste, v ktorom žiješ, respektíve v ktorom máš trvalý pobyt.

ČO MÁŠ UROBIŤ V DEŇ VOLIEB?

Volebné miestnosti sú otvorené od 7:00 do 20:00 hodiny a sú viditeľne označené, aby ich každý ľahko našiel. Hlasuje sa spravidla v priestoroch škôl, okresov/miest, škôlok, miestnych spoločenstiev, domoch kultúry.

Voľby vo volebnej miestnosti vykonáva volebná komisia. Volebná komisia má stále a rozšírené zloženie.

Stále zloženie (povinné) volebnej komisie tvorí predseda, dvaja členovia a ich náhradníci. Vymenúva ich miestna volebná komisia na návrh poslaneckých skupín v Národnom zhromaždení. Každá poslanecká skupina má právo navrhnúť počet členov a náhradníkov vo volebných komisiách, ktorý pomerne zodpovedá zastúpeniu poslaneckej skupiny v Národnom zhromaždení ku dňu vyhlásenia volieb.

Každý predkladateľ vyhlásenej volebnej listiny má právo navrhnúť člena a náhradníka do **rozšíreného zloženia** volebnej komisie.

Volebná komisia zriadi volebnú miestnosť predpísaným spôsobom, ktorý má zabezpečiť správny priebeh a tajnosť hlasovania, umožňuje hlasovanie a zisťuje výsledky hlasovania vo volebnej miestnosti.

Členovia volebnej komisie sa dohodnú na rozdelení povinností počas volebného dňa (manipulácia s UV lampou, zisťovanie totož-

nosti a nájdenie voliča vo výpise zo zoznamu voličov, manipulácia so sprejom, odovzdanie hlasovacieho lístka, poučenie o hlasovaní a iné).

Vo volebnej miestnosti majú právo byť, okrem členov volebnej komisie, aj **pozorovatelia** (domáci a zahraniční), ktorí sú akreditovaní Republikovou volebnou komisiou. Pozorovatelia sledujú výlučne priebeh volieb vo volebnej miestnosti, respektíve iba pozorujú priebeh hlasovania.

Keď prídeš do volebnej miestnosti:

- ➔ pristúpiš k členovi volebnej komisie, ktorý ti UV lampou skontroluje pravý ukazovák, aby zistil či si už hlasoval/a, respektíve či máš stopy po spreji na označenie voličov, ktorí hlasovali;
- ➔ následne odovzdáš občiansky preukaz alebo cestovný pas druhému členovi volebnej komisie, by zistil tvoju totožnosť. Je žiadúce, ale nie nevyhnutné, aby si mal so sebou aj pozvánku na hlasovanie;
- ➔ po zistení tvojej totožnosti, ďalší člen volebnej komisie hľadá tvoje meno a priezvisko vo výpise zo zoznamu voličov, zakrúžkuje poradové číslo pred tvojim menom sa priezviskom, a ty sa podpisuješ v príslušnej rubrike;
- ➔ keď sa podpíšeš vo výpise zo zoznamu voličov, pristúpiš k členovi volebnej komisie, ktorý ti sprejom označí ukazovák pravej ruky, tak sa označuje každý volič, a ďalší člen volebnej komisie ti odovzdá hlasovací lístok a poučí ťa ako máš hlasovať.

Hlasuješ osobne a tajne. Osobné hlasovanie znamená, že môžete hlasovať iba vo svojom mene. Nikto ťa nemôže ovplyvniť, ako máš hlasovať, ani nie si povinní nikomu povedať, koho si volil.

Odídeš za zástenu, **zakrúžkuješ číslo pred názvom jednej volebnej listiny** za ktorú chceš hlasovať.

Nikto ťa v tom nesmie rušiť, respektíve pozorovať, ako hlasuješ. Ak dôjde k porušeniu tajomstva tvojho hlasovania, máš právo začať konanie o zrušení hlasovania v tvojej volebnej miestnosti.

Ak z dôvodu negramotnosti, slabozrakosti, zdravotného postihnutia alebo z iného dôvodu nemôžeš sám/a vyplniť hlasovací lístok, máš právo priviesť si do volebnej miestnosti pomocníka, ktorý namiesto teba vyplní hlasovací lístok, tak ako mu ty určíš.

Keď zakrúžkuješ číslo pred názvom volebnej listiny, zložíš a vložíš hlasovací lístok do na to označenej volebnej schránky. Potom opustíš volebnú miestnosť.

Výnimočne, ak v prípade vážnej choroby alebo zdravotného postihnutia nemôžeš prísť do volebnej miestnosti a voliť, **potrebné je aby si o tom informoval miestnu volebnú komisiu najskôr 14. decembra a najneskôr do 17. decembra do 11:00 hodiny, respektíve volebnú komisiu v deň volieb, najneskôr do 11:00 hodiny.**

Hlasovanie mimo volebnej miestnosti znamená, že k tebe prídu traja členovia volebnej komisie (povereníci), ktorí:

- zistia tvoju totožnosť;
- pomocou UV lampy skontrolujú, či si už hlasoval/a;
- odovzdajú ti potvrdenie o volebnom práve voliť mimo volebnej miestnosti, ktorú máš podpísať a odovzdať členom volebnej komisie;
- sprejom označia ukazovák tvojej pravej ruky a odovzdajú ti: hlasovací lístok, súhrnnú volebnú listinu a osobitnú obálku, do ktorej, po hlasovaní, vložíš vyplnený hlasovací lístok;
- informujú ťa o spôsobe hlasovania.

Keď povereníci volebnej komisie opustia miestnosť, v ktorej budeš hlasovať, ty:

- hlasuješ sám/a alebo za asistencie pomocníka;
- zložíš hlasovací lístok a vložíš ho do osobitnej obálky, ktorú uzavrieš.

Po hlasovaní sa poverenníci volebnej komisie vrátia do miestnosti, v ktorej si hlasoval/a a:

- zalepia nálepkou osobitnú obálku v ktorej sa nachádza hlasovací lístok;
- zalepenú obálku s hlasovacím lístkom a podpísaným potvrdením o volebnom práve hlasovať mimo volebnej miestnosti, vložia do úradnej obálke.

Po návrate do volebnej miestnosti, poverenníci volebnej komisie odovzdajú úradnú obálku predsedovi volebnej komisie, ktorú on otvorí, skontroluje, či obsahuje tebou podpísané potvrdenie o volebnom práve voliť mimo volebnej miestnosti, zakrúžkuje poradové číslo, pod ktorým si bol zapísaný vo výpise zo zoznamu voličov a na mieste označenom na podpis, poznamená, že si hlasoval/a mimo volebnej miestnosti. Potom zapečatenú obálku otvorí a zložený hlasovací lístok vloží do volebnej schránky.

ČO SA STANE, KEĎ SA SKONČÍ HLASOVANIE A VOLEBNÁ MIESTNOSŤ SA ZATVORÍ?

Po zatvorení volebnej miestnosti, volebná komisia začne zisťovať výsledky hlasovania. Po zistení výsledkov hlasovania je volebná komisia povinná vyvesiť vo volebnej miestnosti druhé vyhotovenie zápisnice o práci volebnej komisie, ktorá obsahuje výsledky hlasovania.

Prvé vyhotovenie zápisnice o práci volebnej komisie predloží volebná komisia miestnej volebnej komisii, ktorá ho naskenuje a zverejní na webovej prezentácii [Republikovej volebnej komisie](#).

Ak ťa zaujímajú výsledky hlasovania, budeš si ich môcť pozrieť vo svojej volebnej miestnosti, ako aj na webovej prezentácii [Republikovej volebnej komisie](#).

Viac informácií o voľbách nájdeš na webových prezentáciách Republikovej volebnej komisie www.rik.parlament.gov.rs a biraci.parlament.gov.rs.

Svojím hlasom volíš svoju budúcnosť!

REPUBLIKOVÁ VOLEBNÁ KOMISIA

Kralja Milana 14, 11000 Belehrad, Srbsko

T: 011/3026-000, 011/3026-100, 011/3026-200

E: rik@parlament.rs, izbori@parlament.rs

www.rik.parlament.gov.rs

Instagram

riksrbije

YouTube

Republiková volebná komisia

